

legjelentősebb darabja e csoportnak a bourgeois imakönyv (70. sz.), melynek miniatűrjei Jacques Coeur Münchenben őrzött műveivel állanak rokonságban.

Az olasz kéziratok legrégebb darabja a XI. századból való evangeliarium, mely kissé elhamarkodott munka. Jelentékenyebb a felsőolaszországi 79. sz. biblia, melynek gondos kivitelű díszében határozott ókori remniszczenziák csendülnek meg. Mindezeknél jelentősebb egy a bizánczi és francia stílus hatása alatt álló kodex-sorozat, mely a trecento miniatúra-művészetéhez szolgáltat becses adalékokat. A XV. sz. gazdag terméséből az első helyet egy remekül díszített zenei kodex foglalja el, melyet Tietze veronai vagy mantuai műhelynek tulajdonít.

A bőven illusztrált kötetet négyes mutató zárja be. Az első a leírt kódexek címét adja betűrendben; a második a kódexeket századonként s ezen belül nemzetek szerint csoportosítja; a harmadik a könyvmásolók és festők, megrendelők, egykori tulajdonosok s fontosabb képtárgyak nevét foglalja magában. Végül a negyedik mutató az illusztrációkat lajstromozza. Gp.

Miles, Dudley How, *The influence of Molière on restoration comedy*. New-York. 1910. Columbia University. 8-r. IX, 2, 272 l. Ára \$ 1.5.

Miles e művének irodalomtörténeti eredményeit az Egyetemes Philologiai Közönyben ismertetvén, e szempontból legyen szabad oda utalnom az olvasót. Itt csupán a molièrei hatás bibliográfiai eredményeit foglalom össze, melyek folyóiratunk olvasóközönségét közelebbről érdekelhetik.

E szerint a restauráció korabeli angol vigjátékírók közül a következőknél nyilvánul Molière hatása, mely a szinte szolgai átdolgozásról, néhány jellem, vagy csak helyzet szabad átvételéig váltakozik.

Behn: The false count (Les précieuses ridicules); Sir Patient Fancy (Le malade imaginaire, Monsieur de Pourceaugnac, L'amour médecin). — *Betterton*: The amorous widow (Les précieuses ridicules, George Dandin). — *Brown*: The stage beaux tossed in a banquet (La critique de l'école des femmes, Le Tartuffe). — *Caryll*: Sir Salomon (L'école des femmes). — *Centlivre*: Love's contrivance (Le médecin malgré lui, Le mariage forcé, Sganarelle). — *Congreve*: The double dealer (Le Tartuffe, Les femmes savantes, Le misanthrope); Love for love (L'avare, Don Juan, Le misanthrope, L'étourdi); The old bachelor (Les fourberies de Scapin, M. de Pourceaugnac, Les femmes savantes, George Dandin, L'école des maris); Squire Trelooby (M. de Pourceaugnac); The way of the world (Les précieuses ridicules, L'école des

maris). — *Crowne*: The courtly wit (Le Sicilien, Le Tartuffe, La comtesse d'Escarbagnas, Les femmes savantes); The english friar (Le Tartuffe, La comtesse d'Exarbagnas, L'avare); The married beau (Les précieuses ridicules); Sir Courtly Nice (Les précieuses rid., Les femmes savantes, Le tartuffe). — *Davenant*: The playhouse to be let (Sganarelle). — *Dryden*: Amphyrion (Amphytrion, Le mariage forcé); The assignation (L'étourdi, Le Tartuffe); An evening's love (L'école des femmes, Le dépit amoureux); Limberham (Le Tartuffe, Les fâcheux); Love triumphant (Monsieur de Pourceaugnac, L'étourdi); Sir Martin Mar-All (L'étourdi és Quinault: L'amant indiscret); The spanish friar (L'école des femmes, Le médecin malgré lui). — *Etheredge*: Love in a tub (Les précieuses ridicules, Le dépit amoureux); The man of mode (Les précieuses ridicules). — *Farquhar*: The beaux stratageme (Le Tartuffe); The constant couple (Le médecin malgré lui); Love and a bottle (Le bourgeois-gentilhomme, M. de Pourceaugnac); The twin rivals (Le médecin malgré lui, Le Tartuffe). — *Flecknoe*: The damoiselles à la mode (Précieuses ridicules, Sganarelle, L'école des femmes, L'école des maris). — *Lacy*: The dumb lady (Le médecin malgré lui, Les fourberies de Scapin, L'amour médecin). — *Medbourne*: Tartuffe. — *Otway*: The atheist (L'école des femmes, Les fâcheux); The cheats of Scapin (Les fourberies de Scapin); The soldier's fortune (L'école des maris, Sganarelle, Les fourberies de Scapin). — *Ravenscroft*: The Canterbury guests (Le mariage forcé, Le bourgeois-gentilhomme, M. de Pourceaugnac); The careless lovers (M. de Pourceaugnac, Les précieuses ridicules, Le bourgeois-gentilhomme, Le médecin malgré lui); The London cuckolds (L'école des femmes); Scaramouche (Les fourberies de Scapin, Le mariage forcé, Le bourgeois gentilhomme, M. de Pourceaugnac). — *Rawlins*: Mammamouchi (Le bourgeois gentilhomme, M. de Pourceaugnac, L'avare); Tom Essence (Sganarelle). — *Sedley*: The mulberry garden (L'école des maris). — *Shadwell*: The amorous bigot (L'avare, Les précieuses ridicules, L'école des maris, Les femmes savantes); Bury fair (Le misanthrope, Le bourgeois gentilhomme, La comtesse d'Escarbagnas); Epsom Wells (Le médecin malgré lui, Le misanthrope); The libertine (Don Juan); Psyche (Psyche); The scowers (L'école des maris); The squire of Alsatia (L'école des maris, L'avare); The sullen lovers (Le misanthrope, Les fâcheux); The virtuoso (L'école des maris, Le misanthrope); The volunteers (Les précieuses ridicules, L'école des maris); The woman captain (L'avare, L'école des maris). — *Vanbrugh*: The cuckold in conceit (Sganarelle); The relapse (Le bourgeois gentilhomme, L'école des maris); The mistake (Le dépit amoureux). — *Wright*: The female virtuosos (Les femmes savantes, M. de Pour-

ceagnac, Le malade imaginaire, Les fourberies de Scapin, Le mariage forcé). — *Wycherley*: The gentleman Dancing-master (L'école des maris); Love in a wood (L'école de femmes, L'école des maris); The plain dealer (Le misanthrope, La critique de l'école des femmes); The country wife (L'école des maris, L'école des femmes).

Mint e tanulságos jegyzékből kiderül, Molière darabjai közül legtöbbit — összesen tizenöt esetben — a L'école des maris-t aknázták ki. Ezután jó a Les Précieuses ridicules cz. darab (11 eset) s nyomban mögötte Monsieur de Pourceagnac és Le Tartuffe (10—10 eset), majd: L'école des femmes, Le bourgeois gentilhomme, Le misanthrope, Le médecin malgré lui (7—7 eset) s végül L'avare, Les femmes savantes, Les fourberies de Scapin, Sganarelle (6—6 eset), míg a többi darab 2—3 esetben adott anyagot az angol vigjátékírók műhelyébe.

Dr. Gulyás Pál.

Lantos Á. 9—10 sz. *könyvjegyzéke.* (A könyvgyűjtő III. évf. 9—10. sz.) Budapest, 1911. Uránia ny. 8° 104 l.

E gondosan megszerkesztett katalogusban, melynek történeti része főleg néhai gr. Dessewffy Lajos gyűjteményéből került ki, nem kevesebb, mint 58 drb. 1711. előtti ú. n. régi magyar nyomtatvány van felsorolva. Ára legborsosabb gr. Zrinyi Miklós: Adriaai tengernek syrenaia, Bécs, 1651. cz. munkájának hibás példánya: 600 K. Mint a buzgó antikváriustól értesülünk, e horribilis ár sajtó hiba 200 K helyett. 100 K-n felül állanak, még: Apafi: Declaratio, London, 1680. Ára 160 K; Bonfinius, Basel 1543. Ára 120 K; Csipkés: Magyar Biblia. Leyden, 1685. Ára 160 K; Liszti: Magyar Márs. Bécs, 1653. Ára 250 K és Pázmány: Szent Irások etc. Bécs, 1626. Ára 150 K. Érdekes továbbá a jegyzék azon része, melyben újabb íróink most annyira felkapott első kiadásai szerepelnek. Mint már évek óta, most is Petőfi vezet. Ritkaságánál fogva nagyobb ára van még Katona Bánk bánjának (80 K); Gvadányi Falusi nótáriusának (45 K); Sárosi Arany trombitájának (100 K). A katalogusnak könyvkedvelőink, jó hasznát fogják látni.

G. P.